

Centrum pro transdisciplinární výzkum kulturních fenoménů
ve středoevropských dějinách: obraz, komunikace, jednání

-

Centre for Cross-Disciplinary Research into Cultural Phenomena
in the Central European History: Image, Communication, Behaviour

Česko-lichtenštejnská komise historiků

-

Tschechisch-Liechtensteinische Historikerkommission

Místa paměti

Dne 22. října 2015 se na půdě Filozofické fakulty Masarykovy university uskutečnil kulatý stůl na téma *Místa paměti*. Akce se konala v rámci pracovního setkání čtvrtého modulu Centra pro transdisciplinární výzkum kulturních fenoménů ve středoevropských dějinách: obraz, komunikace, jednání ve spolupráci s Historickým ústavem FF MU a Česko-lichtenštejnskou komisí historiků. Dva referáty ze čtyř se přitom týkaly otázek působení Lichtenštejnů ve středoevropských dějinách.

Ústředním tématem jednání se stal vztah dvojího pojetí místa paměti. Místo paměti jako bod na mapě a jako bod v mysli. K čemu se *česká státnost* odvolává? Čím je? Otázky, které byly v tomto referátu položeny, částečně zazněly v úvodní přednášce prof. Catherine Horel (Université Paris I – Sorbonne, dříve Česko-lichtenštejnská komise historiků), která s využitím funkce památníků v Habsburské monarchii pracovala s místem v mysli v průběhu 19. a počátku 20. století, jehož důsledky se fakticky odrážely právě na společenském vztahu k památníku, skrze uctívání či hanění jeho symbolické hodnoty.

Po přednášce následovaly tři koreferáty. Prof. Martin Wihoda (FF MU Brno) ve svém příspěvku pracoval s bodem v mysli, jímž se mu stal celý pojem *české státnosti*. Jaký byl vlastní proces vytváření onoho prostoru lidské mysli a společenské paměti, který konstituoval tento pojem? Referát prof. Tomáše Knoze (Centrum pro transdisciplinární výzkum, Česko-lichtenštejnská komise), se soustředil na reprezentaci Lichtenštejnského rodu na příkladu jejich sídel v Rabensburgu, Burg Liechtenstein a v Bučovicích. Autor si položil otázku, jakou důležitost měla (sebe)reprezentace rodu a s jakými cíly byla tato reprezentace budována. Ještě detailnější vhled do vnímání budovy jako promyšlené kompozice nabídl prof. Jindřich Vybíral (VŠUP Praha), který si pro tuto ukázkou zvolil Rožmberský palác hrabat de Buquoy, jenž nepředstavoval skutečný užitný prostor, nýbrž splňoval jediný účel, jímž měl být symbolický památník hraběcího rodu.

Po odeznění referátů byla otevřena diskuze, jejíž podněty vedou k dalším otázkám: Jak spolu jednotlivé místní a myšlenkové oblasti paměti spolupracují? A zda lze vůbec hovořit o bodech a není *místo* paměti v podstatě *procesem*? A kdo stojí za oním *procesem*? Jak se vytváří samotné místo paměti?

Viktorie Ghiberti